

OMAVALVONTASUUNNITELMA
Sauma Kodit Plaani

SISÄLLYS

1	PALVELUNTUOTTAJAA, PALVELUYKSIKÖÄ JA TOIMINTAA KOSKEVAT TIEDOT.....	2
1.1	Palveluntuottajan perustiedot.....	2
1.2	Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet.....	3
2	ASIAKASTURVALLISUUS.....	6
2.1	Palveluiden laadulliset edellytykset.....	6
2.2	Vastuu palveluiden laadusta.....	6
2.3	Asiakkaan asema ja oikeudet.....	6
2.4	Asiakkaan kokeman epäasiallisen kohtelun, haittatapahtuman tai vaaratilanteen käsittely. . .	9
2.4.1	Muistutusten ja palautteiden käsittely.....	9
2.5	Henkilöstö.....	11
2.6	Toimitilat.....	12
2.7	Lääkinnälliset laitteet ja teknologian käyttö.....	13
2.8	Lääkehoito.....	13
2.9	Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja.....	14
2.10	Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen.....	15
3	PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA.....	15
3.1	Asiakasohjaus.....	15
3.2	Hoito- ja kasvatustyö.....	15
3.3	Ravitseminen ja hygienia.....	19
3.4	Terveyden ja sairaudenhoito.....	20
4	RISKIENHALLINTA.....	21
4.1	Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen.....	21
4.2	Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely.....	23
4.3	Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen.....	23
4.4	Valmius ja jatkuvuuden hallinta.....	24
5	OMAVALVONTASUUNNITELMAN TOIMEENPANO, JULKAISEMINEN, TOTEUTUMISEN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN.....	24

1 PALVELUNTUOTTAJAA, PALVELUYKSIKÖÄ JA TOIMINTAA KOSKEVAT TIEDOT

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

Palveluntuottaja: Sauma Lastensuojelupalvelut Oy

Y-tunnus: 1710844-8

Kunnan nimi: Jyväskylä

Hyvinvointialueen nimi: Keski-Suomen hyvinvointialue

Toimintayksikkö: Sauma Kodit Plaani

Osoite: Häkkisentie 3 as 5, 40530 Jyväskylä

Puhelin: 0505233762 yksikön johtaja, 0407742277 ohjaajat

Lastensuojelun sijaishuolto, 7 asiakaspaikkaa

Esihenkilö: Katja Pääkkönen

Puhelin: 0505233762 Sähköposti: katja.paakkonen@saumalastensuojelu.fi

Valviran luvan myöntämisaikajankohta (yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt):
6.8.2019

Palvelu, johon lupa on myönnetty: Yksityisten ympärivuorokautisten sosiaalipalveluiden tuottaminen

Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat: -

Ostopalvelujen tuottajat: -

Palvelukokonaisuudesta vastaava palveluntuottaja vastaa alihankintana tuotettujen palvelujen laadusta.

Miten palveluntuottaja varmistaa ostopalvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden?

Puitesopimusten mukaisesti sekä omavalvontasuunnitelmaa noudattaen.

Onko alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta vaadittu omavalvontasuunnitelmaa?

x Kyllä   0 Ei

1.2 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Toiminta-ajatus

Sauma Kodit Plaani on 7-paikkainen lastensuojeluyksikkö, joka tarjoaa lastensuojelulain mukaisia sijaishuollon palveluita pääsääntöisesti 12–17-vuotiaille lapsille. Lastensuojelun sijaishuollon laitoshoidolla tarkoitetaan sijoitettujen lasten ympärivuorokautista hoitoa, jonka tulee olla lastensuojelulain (417/2007), sosiaalihuoltolain (1301/2014) ja yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) mukaista.

Sauma Kodit Plaani on osa Suomen Terveystalo konsernia, joka mahdollistaa laaja-alaiset asiantuntijapalvelut yksikön tueksi. Palveluiden tarkoitus on löytää uusia tutkittuun tietoon perustuvia toimintamalleja lastensuojelun sijaishuollon erityistason hoitoon.

Sauma Kodit Plaani toimii Jyväskylässä Keljonkankaan kaupunginosassa. Yksikön asiakasprofiiliin kuuluvat psyykkisesti sekä päihteillä oireilevat nuoret, joilla voi olla taustallaan aiempia sijoituksia ja/tai psykiatrisia osastohoitojaksoja sekä monilla heistä on traumatausta. Haastavien kasvuolosuhteiden vaikutukset näkyvät muun muassa erilaisina psykiatrisina oireina, käytöshäiriöinä, päihtein oireiluna, ristiriitoina vanhempien kanssa sekä koulunkäyntivaikeuksina. Henkilökunnan ammatillisena vahvuutena ovat mm. kuntoutusmotivaation herättäminen, psykiatrisen sekä perhetyön osaaminen.

Työryhmällä on osaaminen ja valmius kestää nuoren ja perheen oireilua, tukea nuoren kuntoutumista sekä työskennellä korjaavien kokemusten äärellä. Yksikön arki on vahvasti strukturoitua ja aikuisjohtoista, jonka tarkoituksena on luoda vakaa ja turvallinen ympäristö haastavasti oireileville nuorille. Omaohjaajat laativat yhdessä nuoren kanssa hänelle henkilökohtaisen viikko-ohjelman, joka pitää sisällään yksikön yhteiset ja yksilölliset toiminnot. Nuorten kuntoutumisen lähtökohtana on pysyviin ihmissuhteisiin ja pitkäjänteiseen hoito- ja kasvatustyöhön pyrkiminen.

Sauma Kodit Plaani on kodinomainen ympäristö, jonka arkiseen päivä- ja viikkorytmiin sisältyvät ruokailut, hygieniasta huolehtiminen, koulussa tai työharjoittelussa käyminen, rentoutuminen, yhteiset talon toiminnot, sosiaalisten suhteiden ylläpito läheisiin ja muihin tärkeisiin ihmisiin. Tasapainoista kehitystä kohti aikuisuutta tuetaan monipuolisesti huomioiden lapsen tai nuoren yksilölliset ongelmat, mahdollisuudet, tarpeet ja kyvyt. Hyvän elämän edellytyksiin sisältyy kyky itsenäiseen ja vastuulliseen elämään. Elämänhallintataidoissa harjaantuminen nivoutuu nuorisokodissa kiinteäksi osaksi arkea, ja se konkretisoituu esimerkiksi viikkorutiineissa siistimisellä, kaupassa käymisellä, koulunkäynnin tukemisella ja rahankäytön suunnittelemisellä. Sauma Kodit Plaaniin struktuurit, ennakointi ja vakaa arki ovat lähtökohta sijoituksen ajan työskentelylle.

Sauma Kodit Plaaniin päihteiden käyttö nähdään oireiluna, jolloin työryhmässä paneudutaan nuoren kanssa päihteillä oireilun juurisyyhin sekä nuoren mahdollisiin traumoihin. Nuorten kanssa työskennellään voimavarakeskeisesti, jolloin myös repсахduksien sattuessa tilanteista pyritään löytämään onnistumiset ja asiat, joilla pyritään välttämään seuraava repсахtaminen. Omaohjaajan ja nuoren luottamuksellinen suhde on avainasemassa päihdetyössä, jotta työskentely voi paikantua nuorelle ahdistusta, avuttomuutta ja häpeää tuottaviin kohteisiin. Oleellista työskentelyssä on se, kuinka nuori itse hahmottaa tilanteensa ja mitä hän pitää itselleen mahdollisena, ja mitkä ovat hänen toimijuutensa esteet suhteessa päihteiden käytön vähentämiseen ja/tai lopettamiseen.

Sauma Kodit Plaani on käytössä AVEKKI-menetelmä. Ohjaajat ovat koulutettu vuonna 2023 Savonia-ammattikorkeakoulun toimesta menetelmän käyttöön. Haastavat työtilanteet vaativat henkilöstöltä ennakkoinnin ja viestinnän taitoja, tietoa aggressioita aiheuttavista tekijöistä sekä henkilökunnan ja oman toiminnan arviointia. Kaikkia tilanteita ei pystytä aina ennakoimaan, vaikka niin haluaisikin ja siksi henkilöstö tarvitsee yhteisen toimintamallin haastavien tilanteiden hallintaan. AVEKKI-toimintatapamalli tarjoaa keinoja eri hoitotoimenpiteiden ja tehtävien suorittamiseen sekä itsensä suojaamiseen. Yhteiset toimintatavat takaavat työ- ja asiakasturvallisuuden.

Sauma Kodit Plaaniin pihapiirissä on kaksi itsenäistymisasuntoa, johon nuori pääsee harjoittelemaan itsenäistymisen taitoja jo ennen 18-ikävuotta, mikäli se arvioidaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa hänen etunsa mukaiseksi ratkaisuksi. Sauma Kodit Plaaniin on käytössä opas itsenäistymiseen, jonka avulla itsenäistymistä harjoitellaan yksi askel kerrallaan lapsen edun mukaisessa tahdissa.

Plaaniin työryhmä on moniammatillinen, joka koostuu sosiaali- ja terveysalan koulutetuista ammattilaisista. Plaaniin työskentelee sairaanhoitaja, sosionomeja, lähihoitajia sekä nuoriso-, ja vapaa-ajan ohjaajia. Työnantaja on sitoutunut kouluttamaan työntekijöitä ja työryhmän osaamista ylläpidetään sekä vahvistetaan monipuolisilla lisäkoulutuksilla. Yksikön johtajan lisäksi Plaaniin työskentelee kokoaikaisena 9 ohjaajaa. Koulutustaustat ovat sosionomeja, sairaanhoitaja, lähihoitaja sekä nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajia. Yksikkö on erikoistunut psykiatrisesti ja neuropsykiatrisesti oireilevien nuorten tarpeisiin.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Sauma Kodit Plaani on osa Suomen Terveystalo konsernia ja toimintaamme ohjaavat Terveystalon arvot osaaminen ja välittäminen sekä yhtiön omat eettiset ohjeet. Terveystalo on sitoutunut noudattamaan vastuullisen liiketoiminnan periaatteita ja sosiaali- ja terveydenhuollon korkeita eettisiä vaatimuksia. Lisäksi Terveystalo on mukana suomalaisessa FIBS-yritysvastuuverkostossa ja Suomalaisen työn liiton jäsen. Laatu ja yritysvastuu ovat strategiamme keskiössä ja haluamme niiden näkyvän kaikessa toiminnassamme. Vastuullisuustyötämme ohjaavat Terveystalon eettiset periaatteet, lääketieteellisen, toiminnallisen ja kokemuksellisen laadun jatkuvaan kehittämisen tähtäävä laatutyömme sekä sidosryhmien olennaisiksi nostamat vastuullisuusteemat.

Vastuullisuusteemoissa korostuvat erityisesti hoidon laatu ja vaikuttavuus, potilasturvallisuus ja tietosuoja, korkeatasoinen palvelu sekä henkilöstön hyvinvointi työssä.

Sauma Kodit Plaaniin toiminta perustuu lastensuojelun yleisiin laatusuosituksiin ja eettisiin periaatteisiin, jotka ovat:

- Asiakkaiden ihmisarvo ja perusoikeudet
- Lapsen etu
- Vuorovaikutus
- Ammattihenkilöstön työn laatu
- Vastuulliset päätökset ja toimintakulttuuri

Sauma Kodit Plaaniin tämä tarkoittaa sitä, että lapsi otetaan huomioon kokonaisuutena ja työskentelyn tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kuntoutumista. Työskentelemme aina yhdessä perheen kanssa ja ajattelemme, että perheen kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävä osa kuntoutustyön vaikuttavuutta. Perheen kanssa työskennellään ja

vanhempia tuetaan huoltajina koko sijoituksen ajan. Työskentely perustuu lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän yhteistyössä nuoren ja perheen laatimaan asiakassuunnitelmaan. Työskentely yksikössä pohjautuu tiiviiseen ja voimavarakeskeiseen omaohjaajatyöskentelyyn, johon yhdistetään perheen kanssa tehtävä perhetyö. Nuoren ja perheen kanssa työskennellään perheen jälleen yhdistämisen näkökulmasta ja jokaisen sijoituksen taustalla on näkökulma sijoituksen loppumisesta ja kotiin palaamisesta.

Arvomme ovat osaaminen ja välittäminen. Tarjoamme henkilöstölle ammatillista koulutusta, työssä oppimisen mahdollisuuksia sekä tukea itseopiskeluun osaamistason ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Osaava henkilökunta ja riittävät resurssit luovat luotettavan ja turvallisen toimintaympäristön niin lapsille kuin työntekijöille. Moniammatillinen työyhteisö mahdollistaa kehittymisen, kun sparrausapua on lähellä. Jakamalla näkemyksiämme mahdollistamme muidenkin kasvun.

2 ASIAKASTURVALLISUUS

2.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

Sauma lastensuojelupalveluissa on käytössä laatujärjestelmä, joka täyttää ISO9001:2015 standardin vaatimukset. Laatusertificaatin on myöntänyt LabQuality, joka toimii laatujärjestelmän ulkoisena auditoijana. Laatujärjestelmän perusta on asiakasturvallisuus ja toimialan kansallinen lainsäädäntö. Laatu käsittää teknisen, toiminnallisen ja kokemuksellisen laadun.

Laatujärjestelmämme keskeiset periaatteet:

- Laatujärjestelmä on johtamisjärjestelmä.
- Laatu johdetaan organisaation kaikilla tasoilla.
- Jokainen toteuttaa laatua omassa arkityössään päivittäin.
- Strategiset painopisteet, yhteiset prosessit ja mitattavuus ohjaavat hyvään ja tasalaatuiseen toimintaan.
- Laatutyöhön liittyy olennaisena osana toiminnan jatkuva parantaminen.
- Laatutyötämme ohjaa Terveystalon missio, arvot ja strategia.

Laatutavoitteemme ovat:

- Toimintamme on vaikuttavaa
- Suunnitelmien mukaisesti hoito- ja kasvatustyö toteutuu asiakasturvallisesti
- Vetovoimaisin työntekopaikka ammattilaisille
- Erinomainen asiakaskokemus kaikissa palveluissa
- Laatutavoitteiden toteutumista seurataan Laatu-ohjausryhmässä kvartaaleittain laatumittariston kautta.

2.2 Vastuu palveluiden laadusta

Sauma Kodit Plaenin laadusta vastaa yksikönjohtaja. Sauma lastensuojelun hallinto ja yksikönjohtajat seuraavat yksiköiden palautteiden, vaaratapahtumien, muistutusten ja muiden virallisten selvityspyyntöjen pohjalta tehtävien kehitystoimenpiteiden tuloksia ja vaikuttavuutta. Sauma lastensuojelun johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja kokoontumisiin kootaan palvelualueen kattava laaturaportti ja kuvaus tehdyistä toimenpiteistä.

2.3 Asiakkaan asema ja oikeudet

Asiakkaan kohtelu ja henkilöstön epäkohtien ilmoitusvelvollisuus

Asiakkaalla on oikeus saada hyvää hoitoa ja yksilöllistä, tasa-arvoista kohtelua. Kaikenlainen asiakkaan epäasiallinen tai loukkaava kohtelu on ehdottomasti kielletty. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus valvontalain § 29 mukaisesti ilmoittaa viipymättä, jos hän havaitsee tai saa tietoonsa asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa epäkohdan, epäkohdan uhan tai muun lain vastaisuuden, esimerkiksi asiakasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan kaltoinkohtelua tai toimintakulttuuriin sisältyviä asiakkaalle vahingollisia toimia. Ilmoitus tulee tehdä välittömästi

yksikön toiminnasta vastaavalle esihenkilölle tai palvelualuejohtajalle tai mikäli nämä ovat pois liiketoimintajohtajalle. Ilmoituksen vastaanottajan tulee ilmoittaa asiasta liiketoimintajohtajalle.

Yksikönjohtaja käynnistää välittömästi korjaavat toimenpiteet. Ilmoitus kirjataan Efecte-järjestelmään. Mikäli toiminnassa ilmenneitä olennaisesti asiakasturvallisuutta vaarantavia tapahtumia, vahinkoja tai vaaratilanteita ei kyetä korjaamaan omavalvonnallisin toimin, tulee palveluntuottajan ilmoittaa asiasta valvontaviranomaiselle (Valvontalaki 29§). Yksikön toiminnasta vastaava esihenkilö vastaa siitä, että jokainen yksikön työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä (Valvontalaki 30§). Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena. Työntekijän on ilmoitettava salassapitosäännöksen estämättä aluehallintoviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä.

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Sauma Kodit Plaenin, hoitofilosofiana on, että toimintaa ei ohjata ylhäältä alaspäin vaan kaikki pääsevät osallistumaan päätöksentekoon, silloin kun se on mahdollista. Lapsille kerrotaan, että kaikilla, joilla on oikeuksia, on myös velvollisuuksia ja on tärkeä opetella kantamaan vastuuta omista päätöksistään. Tarkoituksena on, että lapsi saa harjoitella päätöksentekoa turvallisesti ja siihen saa tukea. Lapsella on oikeus erehtyä ja oppia omista virheistä.

Lapsen ja hänen läheisten kulttuurisia taustoja ja uskonnollisia vakaumuksia kunnioitaan. Asiakkaalle mahdollistetaan käyminen vakaumuksensa mukaisissa tilaisuuksissa ja edustamansa uskonnon harjoittaminen. Lapsen ruokavalio huomioidaan yksilöllisesti ja hänellä on oikeus valita itselleen mieluisa harrastus. Lapsen ystävyyssuhteita tuetaan ja ystävät saavat käydä vieraillessa yksikössä. Lapsella on oma puhelin käytössään, ellei sitä ole erikseen rajoitettu. Omaohjaajat käyvät lapsen kanssa läpi tulevien neuvottelujen sisällöt etukäteen, jotta omaohjaaja voi tarvittaessa neuvottelussa edustaa lasta, jos tämä kokee haastavaksi kertoa näkemyksiään monen aikuisen läsnä ollessa. Henkilökunnalle järjestetään säännöllisesti koulutusta lapsen hyvään kohtaamiseen liittyen.

Mikäli itsemääräämisoikeutta tai osallistumista joudutaan rajaamaan tai niihin muuten puuttumaan, kirjataan tehdyt rajaukset lapsen asiakastietoihin ja niistä tehdään tarvittavat päätökset. Puuttumiseen tulee myös aina olla selkeä lastensuojelulakiin pohjautuva peruste, ellei muita lievempiä keinoja ole sillä hetkellä käytettävissä. Asiakkaalle, hänen huoltajalleen ja sosiaalityöntekijälle annetaan aina viipymättä tieto päätösten tai rajoitusten sisällöstä, niiden perusteista ja käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista ymmärrettävässä muodossa ja lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Yksiköstä kannustetaan ja tuetaan lasta pitämään yhteyttä hänen asioistaan vastaavaan sosiaalityöntekijään.

Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja käytännöt

Lapsen hoito ja huolenpito perustuvat ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen, ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta lapsen itsemääräämisoikeutta. Rajoitustoimenpiteille on aina oltava laissa säädetty peruste ja sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun lapsen tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Päätös perustuu aina tarkkaan ja yksilölliseen arviointiin käsillä olevan tilanteen olosuhteet ja tosiseikat huomioon

ottaen. Rajoitustoimenpiteen on aina perustuttava lastensuojelulakiin eikä rajoitustoimenpidettä voi käyttää rangaistuksena, eikä sitä voida perustella laitoksen säännöillä.

Lastensuojelulain mukaiset rajoitukset sijaishuollossa ovat:

- Yhteydenpidon rajoittaminen (Lsl 62-63 §)
- Aineiden ja esineiden haltuunotto (Lsl 65 §)
- Henkilötarkastus (Lsl 66 §)
- Henkilönkatsastus (Lsl 66a §)
- Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen (Lsl 67 §)
- Kiinnipitäminen (Lsl 68 §)
- Liikkumisvapauden rajoittaminen (Lsl 69 §)
- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (Lsl 69a §)
- Eristäminen (Lsl 70 §)
- Erityinen huolenpito (Lsl 71-72 §)

Päätöksen erityisen huolenpidon aloittamisesta tai jatkamisesta tekee 13 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu viranhaltija 13 b §:ssä tarkoitetun lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian. Yhteydenpidon rajoittamispäätöksen voi tehdä laitoksen johtaja 30 vuorokauteen saakka. Muut rajoituspäätökset tekee laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä lastensuojelulaitoksen hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluva työntekijä. Sauma Kodit Plaenin ohjaajat voivat tehdä rajoituspäätöksiä lukuun ottamatta edellä mainittuja erityisenhuolenpidon ja yhteydenpidon rajoittamispäätöksiä yksikön toimistossa löytyvän delegointimääräyksen mukaisesti.

Rajoittamistoimenpiteestä tehdään aina kirjaus lapsen asiakastietoihin, vaikka niistä ei tehtäisikään päätöstä. Kirjaukset tehdään asianmukaisesti ja ymmärrettävästi ja niistä tulee käydä ilmi rajoitustoimenpiteen kuvaus, toimenpiteen peruste, toimenpiteen kesto, toimenpiteestä päättäneen nimi, toimenpiteen toteuttajan nimi sekä läsnä olleiden henkilöiden nimet. Lisäksi tarvittaessa kirjaukseen sisällytetään mahdollinen erityinen syy, mikäli tällainen on ollut käsillä. Niissä tilanteissa, joissa rajoittamiseen on välttämätöntä turvautua, rajoitustoimenpiteet toteutetaan mahdollisimman turvallisesti ja asiakkaan yksityisyyttä ja ihmisarvoa kunnioittaen sekä perustuslaki, ihmisoikeudet huomioiden. Rajoittamistoimenpiteiden käyttö lopetetaan välittömästi sen jälkeen, kun niille ei enää edellytyksiä.

Rajoitustoimenpiteiden seuranta

Jos lapseen kohdistetaan rajoituksia, niiden käyttöä arvioidaan yhdessä lapsen kanssa heti, kun hän kykenee ymmärtämään asian merkityksen. Rajoitukset ja niiden toteuttamistapa käydään yhdessä läpi myös lapsen huoltajien kanssa, jos se on mahdollista. Rajoitustoimenpiteiden käytöstä ilmoitetaan viipymättä myös lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Sauma Kodit Plaanissa käytetään rajoitustoimenpiteitä hyvin harkiten – vain jos rajoitustoimenpide on välttämätön lapsen turvallisen ja terveellisen kasvun ja kehityksen kannalta.

Rajoitustoimenpiteitä ei koskaan käytetä rangaistuksena. Rajoitustoimenpiteitä käsitellään työryhmässä päivittäin vuoronvaihto -raportilla, jos rajoitustoimenpiteitä on yksikössä parhaillaan käytössä. Tarvittaessa rajoitustoimenpiteiden käytön perusteista ja kirjaamisesta otetaan puheeksi työyhteisön yhteisissä työyhteisökokouksissa. Huolehditaan, että käytännöt rajoitustoimenpiteiden

käytössä ovat yhdenmukaiset ja tieto ajantasaista. Uudet työntekijät perehdytetään rajoitustoimenpiteisiin yksilöllisesti perehdytysohjelman mukaisesti.

Hyvän kohtelun suunnitelma

Sauma Kodit Plaaniin on laadittu Hyvän kohtelun suunnitelma, joka on lastensuojelun sijaishuollon yksiköille säädetty velvollisuus ja on osa omavalvontasuunnitelmaa. Sen laatimiseen on osallistunut yksikköön sijoitetut lapset ja se on käyty läpi yhdessä lasten kanssa. Suunnitelma on sijoitettu ilmoitustaululle kaikkien nähtäville. Suunnitelma on lähetetty tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle hyvinvointialueelle ja lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille. Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma arvioidaan ja tarkistetaan vuosittain. Suunnitelman sisällöstä on annettu yksityiskohtaiset säännökset lastensuojelulain 61 b §:ssä.

Hyvän kohtelun suunnitelma on laadittu yhdessä yksikköön sijoitettujen lasten kanssa ja suunnitelma on tarkistettu 29.8.2024 nuorten oman kokouksen yhteydessä. Suunnitelma tarkistetaan ja päivitetään vuosittain.

2.4 Asiakkaan kokeman epäasiallisen kohtelun, haittatapahtuman tai vaaratilanteen käsittely
Lapsen kohdatessa epäasiallista kohtelua, yksikön henkilöstö ottaa asian viipymättä keskusteluun tilanteen vaatimalla tavalla asianomaisten henkilöiden ja/tai lapsen läheisen kanssa. Mikäli lapsi/läheinen on tyytymätön saamaansa kohteluun, hänellä on asiakaslain 23 §:n mukaan oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutus käsitellään yksikön esihenkilön ja palvelualuejohtajan ja/tai liiketoimintajohtajan kanssa välittömästi. Vastaus muistutuksesta annetaan kirjallisesti neljän viikon sisällä. Kirjallinen vastaus sisältää ratkaisun, perustelut sekä selkeästi ne toimenpiteet, joihin muistutuksen johdosta on ryhdytty. Tarvittaessa lasta ja hänen läheistään/edustajaa ohjataan ottamaan yhteyttä sosiaaliasiavastaavaan.

Asiakkaan oikeusturva

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Hoidon/palvelun laatuun tai kohteluun liittyvät palautteet ja tyytymättömyys voidaan useimmiten selvittää avoimella keskustelulla yksikössä ja yksikön lähiesihenkilön kanssa. Tyytymättömällä asiakkaalla on aina oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksessa tulee kertoa mahdollisimman yksityiskohtaisesti, mihin asiaan tai asioihin asiakas on tyytymätön saamissaan terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palveluissa. Jos mahdollista, muistutukseen tulee nimetä myös henkilö/ henkilöt, joiden toimintaan on tyytymätön. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

2.4.1 Muistutusten ja palautteiden käsittely

Mahdolliset epäasiallista kohtelua koskevat muistutukset käsitellään yksikössä yleisellä tasolla ja muistutusten perusteella kehitetään yksikön toimintaa. Yksikön esihenkilö vastaa siitä, että jokainen yksikön työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä. Muistutuksen asiakirjat säilytetään yksikön arkistossa erillään asiakasasiakirjoista. Muistutuksista kirjataan poikkeama.

Poikkeamat käsitellään yksikössä henkilökunnan kanssa kuukausittain ja ne viedään Efecte-järjestelmään.

Asiakkaan osallisuus

Asiakkaita kannustetaan osallisuuteen omissa asioissaan ja antamaan palautetta saamastaan palvelusta. Lapsilta, huoltajilta ja sosiaalityöntekijältä pyydetään palautetta kirjallisesti kahdesti vuodessa. Palautetta otetaan vastaan myös suullisesti arjessa ja yhteistyöpalavereissa. Lapsilla on mahdollisuus antaa palautetta viikoittain järjestettävissä lastenkokouksissa.

Muistutuksen vastaanottaja ja yhteystiedot

Sosiaaliasiavastaava neuvoo sosiaalihuollon asiakkaita näiden asemasta ja oikeuksista. Jos asiakas on tyytymätön saamaansa hoitoon tai kohteluun, sosiaaliasiavastaava avustaa asiakasta tekemään muistutuksen sijaishuoltopaikan vastaavalle johtajalle.

Sosiaaliasiavastaava neuvoo asiakasta myös tilanteissa, joissa sosiaalihuollon henkilöstön toiminta antaa aiheen rikos- tai kurinpitomenettelyyn. Sosiaaliasiavastaava opastaa, miten asia saatetaan vireille toimivaltaisessa viranomaisessa tai toimielimessä. Hän myös neuvoo, miten asiakas voi hakea korvauksia. Kullakin hyvinvointialueella on oma sosiaaliasiavastaava.

Sosiaaliasiavastaavien yhteystiedot sekä tehtävät:

Keski-Suomen hyvinvointialue:

Puhelinaika ma-to klo 9–11, 044 265 1080

Varsinais-Suomen hyvinvointialue:

Turku/ Sosiaalivastaava, Varha, PL 52, 20521 Turku, puh.02-3132399, sosiaaliasiamies@varha.fi

Kainuun hyvinvointialue:

Kainuun hyvinvointialueen sosiaalivastaavan tavoittaa maanantaina, tiistaina ja torstaina klo 8–11 välisenä aikana puhelinnumerosta 044 797 0548 tai sähköpostilla tiina.komulainen@kainuu.fi

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue:

Kati Saurula

Puh. 013 330 8268

ma-pe klo 9-11.30

kati.saurula@siunsote.fi

Käyntiosoite:

Torikatu 18 A, 3. krs

80100 Joensuu

Hanna Mäkijärvi

puh. 013-3308265

ma-pe klo 9-11.30

hanna.makijarvi@siunsote.fi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue: Jenni Henttonen (vastaava) ja Terhi Willberg. p. 029 151

5838. sähköposti: sosiaali.potilasasiavastaava@luvn.fi Neuvontaa puhelimitse ma 10–12, ti, ke, to klo 9–11 (ei perjantaisin eikä pyhien aattona).

Sosiaaliasiavastaavan tehtävä on:

- neuvoa asiakkaita sosiaalihuollon asiakkaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa
- avustaa asiakasta muistutuksen tekemisessä
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista
- toimia muutenkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä hyvinvointialueella ja antaa siitä selvityksen vuosittain

Sosiaaliasiavastaava on puolueeton henkilö, joka toimii asiakkaiden edun turvaajana. Sosiaaliasiavastaavan tehtävä on neuvoa-antava. Sosiaaliasiavastaava ei tee päätöksiä eikä myönnä etuuksia. Sosiaaliasiavastaava voi toimia myös sovittelyssä asiakkaan ja työntekijän välisissä ongelmallisissa tilanteissa.

Yksikön toimintaa koskevat muistutukset, kantelu- ja muut valvontapäätökset käsitellään poikkeamina. Yksikön poikkeamat kirjataan yhteiseen järjestelmään Efecteen. Varsinainen tapahtuman käsittely tapahtuu yksikössä, mutta tapahtuman käsittelyyn osallistuu tapauskohtaisen harkinnan mukaan myös konsernipalvelujen asiantuntijoita.

2.5 Henkilöstö

Yksikön johtaja vastaa yksikön toiminnasta, hoitotyön kehittämisestä, henkilöstöhallinnosta ja talouden suunnittelusta. Johtajan lisäksi yksikössä työskentelee 9 hengen moniammatillinen tiimi, joka koostuu sosiaali- ja/tai terveysalan tutkinnon suorittaneista työntekijöistä. Hoitosuhdeindeksi on 1,4. Henkilöstöstä vähintään 50 % on sosiaali- tai terveysalan AMK- tasoinen tutkinto ja lopuilla on sosiaali- tai terveysalan perustutkinto. Yksikössä työskentelee sosionomeja, sairaanhoitaja, lähihoitajia sekä nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajia. Hoito- ja kasvatustyön sujumisesta vastaa vastaava ohjaaja.

Yksikön johtaja vastaa, että yksiköllä on toimivat kokousrakenteet ja tukee osaltaan työryhmää avoimeen vuorovaikutukseen ja tätä kautta yhteisten asiakasprosessien luomiseen. Yksikössä kiinnitetään erityistä huomiota reflektiivisiin rakenteisiin joko mahdollistaa dialogin ja yhteisen ymmärryksen syntymisen eri toimijoiden sekä johdon ja työntekijöiden välillä. Yksikön johtajalla on käytössään Terveystalon laajat tukipalvelut ja täydennyskoulutus mahdollisuudet esihenkilötyön tueksi.

Yksikön johtaja käy vuosittain kehityskeskustelut jokaisen työntekijän kanssa.

Kehityskeskustelussa käydään läpi ammattitaidon ylläpito, koulutus- ja kehittämistarpeet. Yksiköllä on kattava henkilöstön täydennyskoulutussuunnitelma, joka sisältää niin lakisääteisiä kuin ammattitaitoa lisääviä ja ylläpitäviä koulutuksia. Yksikön tarpeen mukaan henkilöstöllä on myös mahdollisuus laajempiin lisä- tai täydennyskoulutuksiin esim. neuropsykiatrinen valmentaja koulutukseen. Työryhmälle on järjestetty säännöllinen työnohjaus ja henkilöstöllä mahdollisuus tarpeenmukaiseen työterveyshuollon tukeen (Suomen Terveystalo), työpsykologin palveluihin sekä yksilötyönohjaukseen

Työvuorot

Noudatamme yksityisen sosiaalialan työehtosopimusta ja kaikkia työaikoja koskevia lakeja. Yksikön työvuorot järjestetään toiminnan tarpeen mukaisesti. Erilaiset yhteistyöpalaverit, neuvottelut, toimintaillat ja muut normaalista arjesta poikkeavat tapahtumat huomioidaan työvuoroissa varmistuen, että hoito- ja kasvatustyössä on aina riittävä määrä henkilökuntaa saatavilla. Työvuorot suunnitellaan työvuoro-ohjelma Työvuorovelhon avulla.

Sijaisten käytön periaatteet

Sijaisten hankinnassa on aina lähtökohtana yksikön toiminnallinen tarve ja asiakkaiden turvallisuus sekä viranomaisten vaatimukset. Yksikön henkilöstön äkilliset poissaolot pyritään järjestämään ensisijaisesti työvuorojärjestelyin sekä yksiköiden sisäisillä työntekijälainoilla. Tavoitteena on käyttää lapsille tuttuja ja yksikön toiminnan tuntevia sijaista. Yksikön johtaja vastaa sijaisten rekrytoinnista ja päivittää sijaislistaa säännöllisesti. Sijaislista on yksikössä ohjaajien saatavilla. Sijaisten hankinta kuuluu jokaiselle yksikön työntekijälle. Ohjeistus sijaisten käytöstä ja sen periaatteista käydään säännöllisesti läpi koko henkilökunnan kanssa.

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilöstön rekrytointia ohjaa työlainsäädäntö sekä työehtosopimukset. Näissä määritellään työntekijöiden sekä työnantajan oikeudet ja velvollisuudet. Työntekijöiden rekrytoinnista vastaa yksikön esihenkilö. Rekrytointiprosessi pitää sisällään työntekijätarpeen kartoituksen, työpaikan ilmoittamisen, hakemusten vastaanottamisen, haastatteluvalinnat, haastattelut, valintapäätökset ja niistä ilmoittaminen ja valitun työntekijän ammattikelpoisuuden todentaminen. Yksikön esihenkilön vastuulla on henkilöllisyyden tarkistaminen, ammattioikeuksien ja kelpoisuuden tarkastus sekä näiden tietojen vieminen Mepco hr-järjestelmään, ulkomaalaistaustaisten työluvan ja ammattioikeuksien tarkistus, suositusten kysyminen, työsopimusten tekeminen ja allekirjoittaminen. Valitun henkilön tulee toimittaa hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan ja sekä esitettävä nähtäväksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) mukainen rikosrekisteriote. Rekrytoinneissa johtajaa tukee ja ohjaa henkilöstöhallinto.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Uuden työntekijän, uuteen työtehtävään siirtyvän ja opiskelijan perehdytyksestä vastaa yksikön johtaja tai vastaava ohjaaja. Johtaja voi delegoida osia perehdytyksestä muulle kokeneelle työntekijälle.

Yksikön työntekijät perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen yksikön perehdytysohjeiden mukaisesti. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaolleita. Perehdyttämislomakkeeseen on yksilöity perehdytettävät asiat, jotka käydään työntekijän kanssa läpi varmistaen osaamisen hallinta ja siihen merkitään selkeästi, kun kukin osio on onnistuneesti perehdytetty. Perehdytyksen yhteydessä käydään läpi myös omavalvontasuunnitelma sekä sen sisältämät asiat. Kun kaikki asiat on käyty läpi, perehdyttämislomake päivätään ja esihenkilö ja alainen allekirjoittavat sen. Perehdyttämislomakkeen säilytyksestä ja arkistoinnista vastaa yksikön esihenkilö.

2.6 Toimitilat

Sauma Kodit Plaani sijaitsee Jyväskylässä Keljonkankaan kaupunginosassa rauhallisessa maalaismaisemassa Päijänteen rannalla. Plaenin fyysiset tilat sijaitsevat osoitteessa Häkkisentie 3, 40530 Jyväskylä. Tilat sijoittuvat 100 v. vanhaan pihapiiriin. Jyväskylän keskusta sijaitsee 7 km päässä ja lähin julkisen liikenteen pysäkki on 700 m päässä.

Pihapiiri koostuu kolmesta asuinrakennuksesta sekä sauna- ja harrastetilasta. Plaani sijaitsee Talo 1:ssä jossa sijaitsevat myös Plaenin käytössä olevat kaksi itsenäistymisharjoittelun asuntoa. Plaenin tilat tarjoavat mahdollisuuden itsenäistymisen harjoitteluun ja siihen liittyvään arjen hallinnan taitojen ja kykyjen vahvistamiseen, osassa huoneista on käytettävissä omat kylpyhuoneet

sekä keittiöt. Huoneet/huoneistot ovat kooltaan 11–43,5 neliometriä. Jokaisessa huoneessa on laajakaistayhteys nuorten käyttöön. Nuorten käytössä on iso olohuone, keittiö ruokailutiloineen, kodinhoitohuone, 8 WC:tä, 5 suihkua sekä harrastetila. Nuorilla on mahdollisuus käyttää pihapiirissä sijaitsevaa saunaa niin halutessaan. Nuoren läheiset voivat yöpyä vierailujensa aikana pihapiirissä sijaitsevassa perhehuoneistossa.

Tilat on muutettu nuorisokotitoimintaan soveltuvaksi vuonna 2019 ennen toiminnan alkamista. Taloon on rakennettu mm. lisähuoneita nuorille sekä ohjaajien toimistotilat.

Kiinteistön teknologiset ratkaisut

Sauma Kodit Plaaniilla on sopimus vartiointiliike Securitaksen kanssa. Henkilökunnalla on käytössään turvapainikkeet. Turvapainikkeen kautta vartijan saa kutsuttua nopeasti yksikköön.

Sauma Kodit Plaaniissa on käytössä automaattiset palohälyttimet, jotka on kytketty talossa oleviin sähkölukkoihin. Sähkölukot aukeavat automaattisesti palohälytyksen tai sähkökatkon sattuessa. Sähkölukkojen ja palovaroittimien toiminta tarkistetaan säännöllisesti huoltoyhtiön toimesta.

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Yksikköön on laadittu turvallisuusohje ja se on tarkastettu palo- ja pelastusviranomaisen toimesta 8.7.2024. Palo- ja pelastusviranomaisen tarkastus suoritetaan viiden vuoden välein.

Yksikköön on laadittu poistumisturvallisuussuunnitelma osana turvallisuusohjetta.

Yksiköstä on tehty terveydensuojelulain mukainen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaisille.

Yllä mainitut ohjeet päivitetään säännöllisesti ja henkilökunta kuittaa ne luetuksi.

2.7 Lääkinnälliset laitteet ja teknologian käyttö

Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Yksikössä on verenpainemittari ja alkometri ja lisäksi normaalit kodeista löytyvät terveydenhuollon tarvikkeet ja niistä vastaa sairaanhoitaja. Laitteet viedään Efecte-järjestelmän laiterekisteriin ja ne uusitaan ja/tai kalibroidaan laitteen valmistajan ohjeistusten mukaisesti. Lääkkeet säilytetään lääkehoitosuunnitelman mukaisesti niille tarkoitettussa tilassa kahden lukon takana.

2.8 Lääkehoito

Yksikön THL:n Turvallinen lääkehoito-oppaan mukainen lääkehoitosuunnitelma päivitetään kerran vuodessa ja aina tarvittaessa. Vastuu lääkehoitosuunnitelman päivittämisestä on yksikön johtajalla ja sairaanhoitajilla. Suunnitelman päivitykseen osallistuvat kaikki lääkehoitoa toteuttavat työntekijät. Lääkäri allekirjoittaa yksikön lääkehoitosuunnitelman. Lääkehoitosuunnitelma ohjaa lääkehoidon toteuttamista yksikössä. Lääkehoitosuunnitelma määrittelee, miten lääkehoitoa yksikössä toteutetaan, lääkehoidon osaamisen varmistamisen ja ylläpitämisen, lääkehoidon perehdyttämisen, vastuut ja velvollisuudet, lupakäytännöt, lääkehuollon toiminnan (muun muassa lääkkeiden toimittaminen, säilyttäminen ja hävittäminen), lääkkeiden jakamisen ja antamisen, lääkehoidon vaikuttavuuden arvioinnin, asiakkaan neuvonnan, lääkehoidon kirjaamisen ja tiedonkulun sekä toiminnan lääkehoidon virhetilanteissa. Lääkehoidon toteuttamista seurataan kirjaamalla lääkehoidon vaikuttavuutta asiakkaiden päivittäiseen seurantaan. Yksikössä on tarvittavat ensiaputarvikkeet ja lapsille määrätyt reseptilääkkeet. Lääkkeet säilytetään lukitussa lääkekapissa lukitussa toimistossa. Jokaisessa vuorossa on lääkityksestä vastaava ohjaaja, joka vastaa kunkin

lapsen lääkehoidon toteutumisesta sekä tarvittavien lääkkeiden antamisesta. Annetut lääkkeet kirjataan lapsen asiakirjoihin sähköiseen asiakastietojärjestelmään.

Lääkemuutokset tekee hoitava lääkäri, jonka jälkeen muutos viedään asiakastietojärjestelmän lääkelistalle ja tulostettu versio laitetaan lääkelistakansioon. Päävastuu yksikön asiakkaiden lääkehoidon toteutuksesta ja seurannasta on sairaanhoitaja Mika Kinnunen ja hän valvoo myös henkilökunnan lääkehoidon osaamista. Sairaanhoitajan työparina toimii lähihoitaja Nina Collin. Lääkehoitosuunnitelman tarkastaa Terveystalon farmaseutti ja sen hyväksyy Terveystalon ylilääkäri. Yksikön lääkehoitosuunnitelman hyväksyy ja lääkeluvat myöntää Terveystalon ylilääkäri Paula Reponen.

2.9 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Tietosuojaan avulla varmistetaan yksilön yksityisyyden toteutuminen henkilötietojen käsittelyssä. Kunnioitamme yksilön oikeutta tietosuojaan käsittelemällä henkilötietoja soveltuvan lainsäädännön ja Terveystalon tietosuojapolitiikan mukaisesti. Tietosuoja toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota henkilö- ja potilastietojen salassapitoon, sekä siihen, että asiattomilla ei ole pääsyä tietoihin sekä siihen, että tietoja ei käytetä henkilöä vahingoittavasti.

Terveystalon pitää pystyä osoittamaan henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden toteutuminen, osoitusvelvollisuus. Osoitusvelvollisuuden toteuttaminen tarkoittaa muun muassa tietosuojaan liittyvien dokumentaation ja prosessikuvausten ylläpitoa. Tietosuojaan liittyvä omavalvonta on kuvattu Terveystalon omavalvontasuunnitelmassa sekä tietojärjestelmien omavalvontasuunnitelmassa

Jokainen Terveystalossa käytössä oleva sovellus tai järjestelmä dokumentoidaan projekti-päällikön/product ownerin toimesta Thinking Portfolio -sovellussalkkuun. Sovellussalkussa ylläpidetään ajantasaisesti sovellus- ja järjestelmäkohtaisia tietosuojaan ja tietoturvaan liittyviä perustietoja.

Kaikki tietosuojaan liittyvät vaaratapahtumat ja tietoturvaloukkaukset dokumentoidaan ja niistä ilmoitetaan tarvittaessa rekisteröidylle ja viranomaiselle erillisen prosessin mukaisesti. Jokaisen Terveystalossa työskentelevän tulee ilmoittaa havaitsemistaan vaaratapahtumista.

Tietosuojaan liittyvät koulutukset tallennetaan Mepco-järjestelmään. Jokaisella esihenkilöllä on velvollisuus omalta osaltaan huolehtia siitä, että hänen alaisensa ovat suorittaneet tietosuojaan liittyvän koulutuksen ja ylläpitää tietosuojaan hyvää osaamista. Henkilötietojen käsittelystä informoidaan tietosuojaosastoilla. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyä koskevat tietosuojaosastot ovat saatavilla Terveystalon verkkosivuilla sekä IMS-järjestelmässä. Terveystalo mahdollistaa rekisteröidylle lain mukaiset oikeudet ja toteuttaa henkilö- ja potilastietojen luovutukset lainsäädännön mukaisesti.

Terveystalolla tietosuojaan liittyvät kysymykset voi lähettää osoitteeseen tietosuoja@terveystalo.com

Asiakastyön kirjaaminen

Sauma Kodit Plaanissa käytössä on myneva.nappula asiakastietojärjestelmä. Myneva.nappula -järjestelmä on sosiaalihuollon asiakastiedon tallentamiseen ja käsittelemiseen tarkoitettu selainkäyttöinen asiakastietojärjestelmä. Yksikkö käyttää järjestelmää mm. päivittäiseen

raportointiin, koosteiden laadinnassa, rajoitustoimenpiteiden seurantaan, yksikön arjen järjestämiseen, lääkitysten seurantaan ja sisäiseen viestintään. Nappulan käyttöoikeutta hallitaan henkilökohtaisilla käyttäjätunnuksilla, sekä työasema- ja organisaatiokohtaisilla varmenteilla.

Onko yksikölle laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste?
Kyllä Ei

Sosiaalihuollonpalveluissa rekisteriselosteen/tietosuojaselosteen laatiminen ja saatavilla pitäminen on rekisterinpitäjän velvoite. Sauma lastensuojelu on Terveystalo -konserniin kuuluvien yhtiöiden tuottamaa palvelua. Asiakassuhde Sauma lastensuojelussa perustuu hyvinvointialueen toimeksiantoon tai myönnettyyn maksusitoumukseen. Tällöin rekisterinpitäjänä toimii kyseinen hyvinvointialue, jonka tietosuojaselostetta noudatetaan. Terveystalo -konserniin kuuluvat yhtiöt toimivat lastensuojelua koskevien tietojen käsittelijänä kyseisen hyvinvointialueen lukuun. Lastensuojelua koskevien tietojen osalta pyydämme olemaan yhteydessä kyseiseen hyvinvointialueeseen. Palvelunjärjestäjän on se rekisterinpitäjänä laadittava ja pidettävä saatavilla.

2.10 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Asiakkaamme voivat antaa suoran palautteen toiminnastamme seuraavien palautekanavien kautta:

- Terveystalo.com-sivuilla olevilla palautelomakkeilla (henkilöasiakas/yritysasiakas)
- Myneva.nappula palautekysely
- Suullisesti tai kirjallisesti, jolloin henkilökunta kirjaa vastaanottamansa palautteen palveluportaalissa oleville palautelomakkeille.

Asiakaspalautteiden käsittelytapa on yhtenäinen koko Terveystalo-konsernissa. Yksikönjohtaja huolehtii asiakaspalautteiden käsittelystä ja kaikki palautteet käsitellään ja asiakkaalle vastataan aina hänen pyytäessään vastausta. Efecteen kertyviä raportteja seurataan säännöllisesti lastensuojelun johtoryhmässä sovitun frekvenssin mukaisesti. Sisäisissä auditoinneissa arvioidaan asiakaspalautteiden pohjalta toteutettuja toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia.

3 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

3.1 Asiakasohjaus

Asiakasohjaus Sauma Kodit Plaaniin tapahtuu pääsääntöisesti joko lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijä tai hyvinvointialueen asiakasohjauksen sosiaalityöntekijä kautta. Toisinaan asiakkuus Sauma Kodit Plaaniin alkaa lastensuojelulain mukaisena kiireellisenä tukitoimena, jolloin sijoituksesta vastaavat päivystävät sosiaalityöntekijät.

Suunnitelmallisessa sijoituksessa esihenkilö käy työryhmän kanssa keskustelua esitietojen perusteella, onko Sauma Kodit Plaani sijoitettavan lapsen edun mukainen ratkaisu. Pohdinnassa otetaan huomioon Sauma Kodit Plaaniin muut sijoitetut lapset ja uuden lapsen sopivuus sen hetkiseen tilanteeseen. Lisäksi arvioidaan työntekijöiden osaaminen suhteessa sijoituksen tavoitteisiin ja lapsen taustoihin.

Kun lapsi päätetään sijoittaa Sauma Kodit Plaaniin, pyritään järjestämään tutustumiskäynti ennen varsinaista muuttoa yksikköön. Tutustumiskäynnille pyydetään mukaan lapsen lisäksi lapsen oma sosiaalityöntekijä ja mahdollisuuksien mukaan myös lapsen huoltajat. Tutustumiskäynnillä esitellään yksikön tiloja ja toimintaa. Mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäynnillä paikalla ovat myös lapsen tulevat omaohjaajat.

Lapsen sijoituttua Sauma Kodit Plaaniin pyritään, että lapsen omaohjaaja/t olisivat ensimmäisinä päivinä työvuoroissa ja kävisivät lapsen kanssa läpi sijoitukseen liittyviä asioita. Samalla kartoitetaan lapsen koulutilanne sekä muut mahdolliset hoitokontaktit. Sijoituksen alkuvaiheessa järjestetään lapsen sosiaalityöntekijän kanssa asiakassuunnitelmanneuvottelu, jossa sovitaan yhteisesti sijoituksen tavoitteet. Sijoituksen alkuvaiheessa lapselle laaditaan hoito- ja kasvatussuunnitelma.

Sauma Kodit Plaani pystyy vastaanottamaan kiireellisesti sijoitetun lapsen, mikäli asiakaspaikkoja on vapaana. Myös kiireellisten sijoitusten kohdalla arvioidaan aina, onko Sauma Kodit Plaani lapsen edun mukainen ratkaisu.

3.2 Hoito- ja kasvatustyö

Hoito- ja kasvatustyö Sauma Kodit Plaanissa perustuu aina lapsen asiakassuunnitelmaan, jonka pohjalta omaohjaajat laativat hoito- ja kasvatussuunnitelman, jota koko hoito- ja kasvatustiimi toteuttaa käytännössä. Sijoitetun lapsen tavoitteet ja niiden eteen työskentely perustuu lastensuojelulakiin, joka muodostaa puitteet kasvatukselle. Kasvatustyön etiikkaa säätelee lait, asetukset, lapsen hyvinvointialueen ja yksikön väliset sopimukset, yksikön henkilökunnan ammattietiikka sekä yleisinhimillinen ymmärrys ihmisyydestä. Kasvatus ymmärretään laajasti toimintana, jossa tavoitellaan lapsille hyvän elämän edellytyksien luomista sekä fyysisellä, psyykkisellä että sosiaalis-yhteiskunnallisella tasolla. Kokonaisvaltaisen humanin ihmiskuvan jakavat työntekijät yhdessä fyysisesti ja psyykkisesti turvallisen kasvatusympäristön kanssa muodostaen yksikön elämänpiirin, jonka yhteydessä lapsen on hyvä elää ja kasvaa.

Yksikköön sijoitetun lapsen hyvinvoinnin huolehtiminen ymmärretään laajasti; se sisältää fysiologisista tarpeista huolehtimisen lisäksi psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen. Kodinomaisessa ympäristössä arkiseen päivä- ja viikkorytmiin sisältyvät luontevasti ruokailut, hygieniasta huolehtiminen, koulussa tai työssä käyminen, rentoutuminen, yhteiset talon toiminnot, sosiaalisten suhteiden ylläpito läheisiin ja muihin tärkeisiin ihmisiin. Avoin ja kodinomainen yksikkö on luonteva ympäristö ohjata itsenäisiin valintoihin asiantuntevassa ja humanissa ohjauksessa. Tasapainoista kehitystä kohti hyvää aikuisuutta tuetaan monipuolisesti huomioiden lapsen yksilölliset haasteet, mahdollisuudet, tarpeet ja kyvyt. Hyvän elämän edellytyksiin sisältyy kyky itsenäiseen ja vastuulliseen elämään. Elämönhallintataidoissa harjaantuminen nivoutuu yksikössä kiinteäksi osaksi arkea, ja se konkretisoituu esimerkiksi viikkorutiineissa siistimisellä, kaupassa käymisellä, koulunkäynnin tukemisella ja rahankäytön suunnittelemisellä. Sosiaalistumisprosessin suhteen pieni yksikkökoko on oivallinen ympäristö opetella elämään tasa-arvoisena, muut ihmiset huomioonottavana toimijana.

Ihmissuhteista erityisen painoarvon saa lapsen suhde vanhempiinsa ja muihin läheisiin, joiden kanssa sekä yksikön työntekijät että lapset voivat olla säännöllisesti yhteyksissä. Jokaista lasta tuetaan hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaan koulunkäynnissä tai opiskelussa. Tukitoimien suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi tiivistä yhteistyötä tehdään lapsen oppilaitoksen kanssa. Tarvittaessa ohjaaja voi myös lähteä lapsen tueksi kouluun. Kasvuikästä ja yksilöllisistä seikoista riippuen lapsi saa tarvitsemaansa emotionaalista ja kognitiivista tukea yksikön ammattitaitoiselta henkilökunnalta, joka myös kannustaa lapsia koulutukseen liittyvissä kysymyksissä.

Erilaiset menetelmälliset työvälineet auttavat kartoittamaan lapsen elämän haasteita mm. päihdekysymyksissä, sosiaalisissa tilanteissa ja psyyken alueella, löytämään kuntoutustarpeet sekä motivoimaan niihin sitoutumisessa. Lapsen ja omaohjaajan suhde nähdään merkityksellisenä osana kuntoutumisprosessia. Omaohjaajatyöskentelyä tuetaan paitsi konsultointien, myös työvuorosuunnittelun avulla. Omaohjaajan ja lapsen yhteinen aika mahdollistaa turvallisen kiintymyssuhteen syntymisen. Yhdessä asetettujen tavoitteiden kautta lapselle mahdollistetaan korjaavat ja mielekkäät arjen kokemukset.

Perhetyön suunnitelma tehdään jokaiselle lapselle ja perheelle. Perhe nähdään merkityksellisenä osana lapsen kuntoutumisprosessia ja olemassa olevaa vanhemmuutta tuetaan lapsen tarpeet huomioiden. Perheen sisäisten roolien ja vuorovaikutuksen ymmärtäminen, perheen historian

tunteminen sekä lapsen käsitys omasta perheestä ovat usein lähtökohta perhetyölle. Sauma Kodit Plaani työskentelee jokaisen perheen kanssa perheen yhdistämisen näkökulmasta, jos se on lapsen edun mukainen ratkaisu.

Sauma Kodit Plaenin lasten hoitoverkostoa kootaan myös talon ulkopuolelta, lapsen terapiasuhdetta tuetaan ja motivaatiota ylläpitäviä tekijöitä etsitään yhdessä. Sauma Kodit Plaani tekee tiivistä yhteistyötä esimerkiksi nuorisopsykiatrian palveluiden kanssa. Verkostotyö mahdollistaa selkeän, lapsen kuntoutumista tukevan hoitopolun.

Enemmistö Sauma Kodit Plaenin lapsista opiskelee jossain koulussa tai oppilaitoksessa. Osa on jo suorittanut perusopetuksen oppimäärän ja meneillään ovat jatko-opiskelut tai niiden suunnittelu, osa suorittaa perusopetuksen viimeisiä vuosia. Perusopetuksen piirissä oleva nuori saa koulupaikan nuorisokodin kotikunnan koululta, erityistapauksessa jonkin muun lähikunnan koululta. Vaihtoehtona on myös Kukkumäen koulun sairaalakoulu. Koulunkäynnin hoitaminen ja päättötodistuksen saaminen ovat tärkeä osatavoite nuoren kuntoutusprosessissa. Yhteistyö alkaa jo ennen nuoren muuttoja sopivien opiskelujärjestelyjen pohdinnalla. Omaohjaajat tukevat nuoren koulunkäyntiä heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaan. Omaohjaajat toimivat tiiviissä yhteistyössä koulun henkilökunnan ja opettajien kanssa ja järjestävät tarvittaessa muita opiskelua tukevia palveluita. Ohjaajat tukevat nuorta myös perusopetuksen jälkeisissä jatko-opinnoissa. Jyväskylässä toimii Sisukas-tiimi, jonka tarkoituksena on auttaa sijaishuollossa olevia lapsia suoriutumaan peruskoulusta, mikäli lapsen toimintakyky ei mahdollista tavanomaista koulunkäyntiä.

Lapsille on tarjolla laaja kirjo erilaisia harrastusmahdollisuuksia niin liikunnan kuin kulttuurin saralla. Lapsia tuetaan ja kannustetaan harrastustoimintaan aktiivisesti. Yksikössä pidetään erityisen tärkeänä mielekkään vapaa-ajan merkitys osana sijoitusten tavoitteiden toteutumista.

Lapsen sijoituksen tavoitteiden seuranta toteutetaan jatkuvalla havainnoinnilla, kausikoosteissa sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmissa kirjallisesti.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma

Hoito- ja kasvatussuunnitelma perustuvat lastensuojelulain 30§:n mukaiseen asiakassuunnitelmaan ja moniammatillisen arvioinnin yhteenvetoon sekä nuoren arjessa saatavaan tietoon. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan kirjataan lapsen yksilöllinen tuen tarve 1kk kuukauden kuluessa lapsen muuttamisesta yksikköön. Omaohjaajan tehtäviin kuuluvat asiakkaan esitietojen keruu (sairaudet, lääkitys, allergiat, edellisen hoitopaikan, perheen haastattelut ja yhteistyö, mahdolliset mittarit) sekä tutustuminen lapseen. Hoito- ja kasvatussuunnitelman laatii omaohjaaja yhdessä lapsen, perheen ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Omaohjaaja vastaa hoito- ja kasvatussuunnitelman toteutumisesta. Hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteisiin pääsemistä arvioidaan kuukausittain päivittäisten kirjausten, omaohjaaja keskustelujen ja moniammatillisen työryhmän avulla. Suunnitelma tarkistetaan vähintään 2 krt vuodessa tai tarpeen mukaan useammin. Suunnitelman arvioinnista ja päivittämisestä vastaa ensisijaisesti lapsen omaohjaajat. Yksikön henkilökunta perehtyy kaikkien lasten hoito- ja kasvatussuunnitelmaan, ja ne ovat työkalu kokonaisvaltaisen kasvatustyön toteuttamisessa.

3.3 Ravitseminen ja hygienia

Sauma Kodit Plaanissa lasten ravitsemuksessa otetaan huomioon voimassa olevat ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset. Ateriarytmi on säännöllinen ja lapsille tarjotaan, tasaisin väliajoin aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala. Ruokat valmistetaan yksikössä ja kaikilla ohjaajilla tulee olla hygieniapassi.

Ruokailun järjestämisessä on huomioitu lasten yksilöllisten toiveiden lisäksi erityisruokavaliot kuten mahdolliset autoimmuunisairaudet, diabetes, ruoka-aine yliherkkyydet ja allergiat sekä intoleranssit niin, että kaikki saavat monipuolista, terveellistä ravintoa. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen liittyvää ravintoa tarjotaan yksilöllisesti tarpeen mukaisesti. Lapsille on aina saatavilla, juotavaa, hedelmiä ja leipää myös ruokailuaikojen ulkopuolella.

Asiakkaiden riittävää ravinnon ja nesteen saantia seurataan tarvittaessa yhdessä lapsen hoitotahon kanssa, mikäli ravitseminen vaatii erityistä seurantaa. Lapsia rohkaistaan kokeilemaan uusia makuja ja ruokia ja ohjaajat osallistuvat ruokailuihin näyttäen omalla toiminnallaan esimerkkiä. Lisäksi nuorilla on mahdollisuus osallistua ruoan tekoon.

Hygieniakäytännöt

Yksikössä on oma elintarvikehygienian omavalvontasuunnitelma ja siivoussuunnitelma. Sauma Kodit Plaanissa ohjaajat varmistavat, että lasten päivittäinen hygienia tulee hoidetuksi. Yksikössä on oma elintarvikehygienian omavalvontasuunnitelma ja siivoussuunnitelma. Sauma Kodit Plaanissa ohjaajat varmistavat, että lasten päivittäinen hygienia tulee hoidetuksi. Hygieniatuotteita tilataan kauppatilauksen yhteydessä ja halutessaan nuori voi esim. yhdessä omaohjaajansa kanssa hankkia kaipaamansa tuotteet. Tarvittaessa huomioidaan lapsen yliherkkyydet esim. hajusteille.

Sauma Kodit Plaanissa toimitaan voimassa olevien infektio- ja tartuntatauti ohjeistusten mukaisesti.

Infektioita ja tarttuvien tautien leviämistä yksikössä pyritään estämään pitämällä hyvää huolta käsihygieniasta. Yksikössä käytetään käsipaperia. Yleiset tarttumapinnat kuten ovenkahvat desinfioidaan joka yö ja influenssa/korona-aikana myös jokaisessa päivävuorossa. Siivousta tehostetaan, mikäli yksikössä esiintyy tarttuvia tauteja.

Siivous ja pyykkihuolto

Yksikön ohjaajat huolehtivat yksikön päivittäisestä yleisten tilojen puhtaudesta ja siisteydestä. Wc-tilojen siisteydestä huolehditaan säännöllisesti ja varmistetaan, että niissä on käsipyyhepaperia riittävästi. Lapsilla on kerran viikossa siivouspäivä, jolloin he siivoavat huoneensa tarvittaessa ohjaajan avustuksella oman toimintakykynsä mukaan. Siivouksen yhteydessä lapsen huone imuroidaan, mopataan ja petivaatteet vaihdetaan puhtaisiin. Olennaista on, että jokaisella lapsella on viihtyisä ja siisti asuinympäristö, missä on hyvä olla.

Siivousvälineet ja niihin käytettävät pesuaineet ovat laadukkaita ja soveltuvat laitosolosuhteisiin. Pesuaineissa on huomioitu myös hajusteettomuus. Pyykkihuoltoon on oma tila, missä pyykkiä kuivatetaan. Jokaisella lapsella on oma pyykkikori, mihin likaiset vaatteet kerätään. Sauma Kodit

Plaanissa lapset huolehtivat omien pyykkiensä pesusta ohjaajien opastuksella ja avustuksella. Lakana- ja pyyhkepyykin pesusta vastaavat ohjaajat.

3.4 Terveyden ja sairaudenhoito

Lapsen muuttaessa yksikköön hänelle varataan aika terveystarkastukseen julkisista terveyspalveluista. Yksikössä työskentelee sairaanhoitaja, joilla on päävastuu lasten terveyden- ja sairauenhoidosta yhteistyössä lasten mahdollisten hoitotahojen kanssa sekä lapsen omahoitajien kanssa. Kiireellisissä sairaanhoidollisissa tapauksissa asiakkaan hoidon järjestämisestä vastaavat työvuorossa olevat työntekijät. Asiakkaiden mahdollisten pitkäaikaissairauksien hoitoon liittyvistä seuranta- ja hoitotoimista päävastuussa ovat yksikön terveysalan koulutuksen saaneet työntekijät.

Yksikkö vastaa lasten resepti-lääkkeiden käytöstä ja annostelusta. Lääkkeet noudetaan reseptillä Keljon apteekista, mistä lääkkeet ostetaan Sauma Kodit Plaenin tilille. Reseptien uusiminen suoritetaan joko hoitavan tahon tai perusterveydenhuollon kautta. Koko henkilökunta on suorittanut Sauma Kotien yhteisten ohjeiden mukaiset lääkehoidon koulutukset.

Kiireettömässä tilassa lääkäripalvelut järjestää Kyllön terveyskeskus. Terveyskeskuksen yhteydessä toimii yksi Keski-Suomen hyvinvointialueen hammashoitoloista. Lisäksi hammashoidon palveluita tarjoaa sairaala Nova sekä Palokan terveyskeskuksen yhteydessä oleva hammashoitola. Henkilökunta hoitaa yhdessä lapsen kanssa ajanvaraukset terveyskeskukseen ja hammashoitolaan. Sauma-Kodit Plaani tekee tiivistä yhteistyötä koulu - ja opiskelijaterveydenhuollon kanssa. Kouluterveydenhuollon kautta lapsella on käytössään kouluterveydenhoitajan - ja lääkärin palvelut. Tarvittaessa lapselle viereytetään oppilashuollon palveluita, johon kuuluvat koulukuraattorit - ja psykologit.

Kiireellisissä tapauksissa hoidosta vastaa klo 8-16 välisenä aikana Kyllön terveyskeskus ja klo 16-8 välisenä aikana Keski-Suomen hyvinvointialueen sairaala Novan päivystys.

Erikosisairauhoidosta vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Sauma Kodit Plaenin tärkein erikoissairauhoidon yhteistyötaho on nuorisopsykiatrian poliklinikka. Nuorisopsykiatrian poliklinikan kautta saadaan lähetteitä mm. toimintaterapiaan sekä päihdehoitajalle.

Sauma Lastensuojelupalveluiden henkilökunnassa on eri alojen terapeutteja, joiden konsultaatioapua voidaan Sauma Kodit Plaanissa hyödyntää. Lapsen pidempiaikainen terapeuttinen hoito järjestetään erikoissairauhoidon kautta, jolloin hoidon jatkuvuus voidaan turvata myös lapsen itsenäistymisen jälkeen.

Sauma Kodit Plaenin henkilökunta noudattaa pitkäaikaissairaahan hoitoon annettuja hoitavan lääkärin ohjeita. Henkilökunta huolehtii, että lapsi toteuttaa sovitut kontrollikäynnit lääkärin vastaanotolla ja vie lapsen sovittuihin kontrolleihin. Henkilökunta ohjaa ja neuvoa tarvittaessa lasta sairautensa hoidossa.

4 RISKIENHALLINTA

Asiakasturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen on omavalvontasuunnitelman ja omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Ilman riskien tunnistamista ei riskejä voi ennaltaehkäistä eikä toteutuneisiin epäkohtiin voida puuttua suunnitelmallisesti. Omavalvonta perustuu riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtien uhkia tulee arvioida monipuolisesti asiakkaan saaman palvelun näkökulmasta.

Riskit voivat aiheutua esimerkiksi riittämättömästä henkilöstömitoituksesta tai toimintakulttuurista esim. riskejä voi aiheutua perusteettomasta asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta, fyysisestä toimintaympäristöstä (esim. esteettömyydessä ja toimitilojen soveltuvuudessa esiintyy ongelmia tai vaikeakäyttöiset laitteet). Usein riskit ovat monien toimintojen summa.

Riskienhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen keskusteluympäristö, jossa sekä henkilöstö että asiakkaat ja heidän omaisensa uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä havaintojaan.

4.1 Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Terveystalossa on käytössä riskienarviointimalli, jonka tarkoituksena on löytää asiakasturvallisuuteen vaikuttavat riskitekijät jo ennen kuin mitään haittaa pääsee tapahtumaan. Mallin avulla määritellään merkittävät, kohtalaiset ja siedettävät riskit ja määrittelyn jälkeen päätetään toimenpiteistä, joilla riskiä hallitaan tai se poistetaan. Lastensuojelun riskikartoituksessa Sauma Kodit Plaanissa esille nousseita keskeisiä riskejä ovat:

Henkilöstöön liittyvät riskit:

- koulutetun henkilöstön saatavuus
- osaamisen tason puutteet
- vuorotyö
- vaara- ja uhkatilanteet

Lääkehoitoon ja sen toteuttamiseen liittyvät riskit:

- lääkehoidon vastuut ja osaamisen varmistaminen
- lääkkeiden turvallinen ja asianmukainen säilytys
- lääkepoikkeamat
- lääkekulutuksen seuranta
- yhteiset dokumentointikäytännöt

Tietosuojaan ja -turvaan liittyvät riskit:

- henkilötietojen käsittely ja käytännöt
- tietosuojatut yhteydet, esim. salattu sähköposti
- puhelimessa tapahtuva asiointi
- yksikön tietokoneen ja puhelimen käyttö
- tietosuojajätteen hävittäminen
- sosiaalinen media

Palveluntuottamiseen ja hoitoon liittyvät riskit:

- asiakkaan kokemus huono kohtelu

- henkilöstömitoitus esim. äkilliset sairauspoissaolot, vajavainen perehdytys, osaamisvaje
- puutteellinen kirjaaminen, raportointi ja tiedonsiirto verkostoihin
- työilmapiirin ongelmat, esim. kollegiaalisuus
- yksikön imagohaitta

Yksikön tiloihin liittyvät riskit:

- paloturvallisuus
- kosteusvaurio, suihkujen kaadot
- turvallisuus, vasteaika, vartiointiliikkeen pääsy yksikköön hätätilanteessa
- ulkopuolisten luvaton pääsy yksikköön ja piha-alueelle
- asiakkaiden pääsy toimiston ja henkilökunnan tiloihin

Tiedottamiseen liittyvät riskit (sisäinen)

- vuorotyö
- puutteellinen kirjaaminen
- yhteiset käytänteet tiedonkulusta, delegointi, priorisointi
- sähköinen tiedonsiirto esim. internet, sähkökatko, tunnukset
- päivittämättömät paperiset asiakastiedot
- varmistamaton asiakkaan kielitaito

Asiakasturvallisuuteen liittyvät riskit:

- karkaaminen
- lasten arvaamaton ja ennakoimaton käytös
- toisen omaisuuden lainaaminen, varastaminen, kavaltaminen, ostaminen ja myyminen
- väkivalta; fyysinen ja henkinen
- kuvaaminen
- tiedonkulku
- ohjaajan puutteellinen tilannearvio

Riskienhallinta on koko työyhteisön yhteinen asia ja riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Työyhteisö osallistuu turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata strategisesta riskien hallinnasta sekä huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista ja että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja.

Johdolla on myös päävastuu myönteisen asenneympäristön luomisessa turvallisuuskysymyksiä kohtaan. Riskienhallinta on jatkuvasti käytännössä mukana elävä asia. Koko työyhteisöltä vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Jokaisella yksikön työntekijällä on velvollisuus tuoda esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan hyödynnetyksi ottamalla henkilöstö mukaan omavalvonnan suunnitteluun,

toteuttamiseen ja kehittämiseen. Yksikössä on nimetyt vastuuhenkilöt toiminnan eri osa-alueille. Vastuuhenkilöt on nimetty koulutuksen, osaamisen ja työntekijän oman kiinnostuksen mukaisesti

4.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Yksikössä kirjataan vaaratapahtumat yhteiseen Efecte -järjestelmään. Varsinainen tapahtuman käsittely tapahtuu yksikössä, mutta tapahtuman käsittelyyn osallistuu tapauskohtaisen harkinnan mukaan myös konsernipalvelujen asiantuntijoita. Juurisyyanalyysin avulla pyritään löytämään tapahtuman juurisyy tai juurisyyt ja poistamaan ne. Tapahtumien tilastoinnin ja raportoinnin kautta havaitaan myös mahdollisesti toistuvat ongelmat ja ohjeistuksen tarpeet. Korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle yksikkökokouksissa sekä koulutustilaisuuksissa. Tapahtumista laaditaan koosteet, joita konsernin johto seuraa.

Vaaratapahtumailmoituksen kirjaaminen

Terveystalossa vaaratapahtumat käsitellään Efecte -palautteidenhallintajärjestelmässä. Vaaratapahtumat ilmoitetaan Sykkeen työkaluista löytyvän Palveluportaalin kautta Potilaan vaaratapahtumailmoituksella. Vaaratapahtumailmoituksessa kirjataan toimipaikka, jota asia koskee. Näin toimipaikan vaaratapahtumavastaava (yksikönjohtaja ja vastaava ohjaaja) ja lääkehoidosta vastaava lääkäri saavat Efectestä heräteviestin, joka sisältää linkin vaaratapahtumailmoitukseen. Vaaratapahtuman käsittelijä eli yksikönjohtaja tai vastaava ohjaaja merkitsee Efecteen käsittelyn vaiheet. Efectestä löytyy kysymysmerkkien takaa ohjeita ja neuvoja käsittelyä helpottamaan.

Vaaratapahtumavastaava vastaa siitä, että Efecten tiketti on asianmukaisesti täytetty ja valmiissa tiketeissä on kirjattuna ne toimenpiteet, joilla tapahtuman uusiutuminen estetään. Juurisyyanalyysin avulla pyritään löytämään tapahtuman juurisyy tai juurisyyt ja poistamaan ne. Tapahtumien tilastoinnin ja raportoinnin kautta havaitaan myös mahdollisesti toistuvat ongelmat ja ohjeistuksen tarpeet. Korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle yksikkökokouksissa sekä koulutustilaisuuksissa. Tapahtumista laaditaan koosteet, joita konsernin johto seuraa.

4.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Vaaratapahtuman toistuminen pyritään estämään seuraavasti:

- o Poikkeamaan johtaneet syyt selvitetään järjestelmällisesti
- o Syiden poistamiseksi tarvittavat toimenpiteet on suunniteltava sekä niihin nimetään vastuuhenkilöt ja määritetään aikataulu.
- o Korjaavat toimenpiteet toteutetaan suunnitelman mukaisesti
- o Toimenpiteiden vaikutusta seurataan ja arvioidaan kuukausittaisissa työryhmän sekä johdon palavereissa.
- o Yksikön johto vastaa korjaavista toimenpiteistä.

Riskienhallinta on jatkuvasti käytännössä mukana elävä asia. Koko työyhteisöltä vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Jokaisella yksikön työntekijällä on velvollisuus tuoda esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan

hyödynnetyksi ottamalla henkilöstö mukaan omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen. Yksikössä on nimetyt vastuuhenkilöt toiminnan eri osa-alueille. Vastuuhenkilöt on nimetty koulutuksen, osaamisen ja työntekijän oman kiinnostuksen mukaisesti.

4.4 Valmius ja jatkuvuuden hallinta

Palvelujen jatkuvuutta arvioidaan koko palvelutapahtuman läpi. Palvelujen suunnittelu ja toteutus varmistavat sen, että palveluketjut ovat sujuvia. Tämä sisältää hoito- ja kasvatussuhteen sekä siihen liittyvän vuorovaikutuksen jatkuvuuden. Tiedonkulun jatkuvuutta varmistetaan luotettavasti toimivilla ja suojatuilla tietojärjestelmillä, henkilöstön ohjeistamisella ja koulutuksella sekä kuvatuilla hoito- ja palvelupoluilla, jotka ohjaavat varmistamaan asiakastietojen siirtämisen rekisterinpitäjälle. Sauma lastensuojelu toimii hyvinvointialueiden lukuun rekisterinkäsittelijänä. Valmiussuunnitelmilla sekä muilla ennakoivilla toimenpiteillä yhteistyössä hyvinvointialueiden, kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen muiden hyvinvointialueiden kanssa varaudutaan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Varautumisessaan hyvinvointialueet varmistavat palvelujen jatkuvuuden turvaaminen myös yksityisiltä palvelun- tuottajilta hankittujen palvelujen osalta sopimuskirjauksin ja yhteistyössä tehtävällä varautumissuunnittelulla. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 50 §.)

Sauma lastensuojelun yksiköt toimivat osana hyvinvointialueen kokonaisuutta ja toteuttavat poikkeus- ja häiriötilanteissa osaltaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman mukaista toimintaa. Mikäli poikkeus- tai häiriötilanne koskee suppeampaa aluetta tai vain yksittäistä yksikköä, toimitaan Sauma lastensuojelun ja Terveystalon jatkuvuussuunnitelman sekä siihen linkitettyjen prosessien ja ohjeiden mukaisesti. Näitä täydentävät yksikkökohtaiset poikkeustilanneohjeilla, jotka ovat yksikkökohtaisessa ohjekirjastossa (IMS) ja lisäksi tulostettuna kansiossa yksikön omavalvontasuunnitelmassa nimetyssä sijainnissa.

5 OMAVALVONTASUUNNITELMAN TOIMEENPANO, JULKAISEMINEN, TOTEUTUMISEN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN

Omaavalvonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Yksikön esihenkilö vastaa yksikön omavalvontasuunnitelman laatimisesta yhdessä yksikön henkilökunnan kanssa. Yhdessä tehty suunnitelma sitouttaa kaikki laadukkaaseen toimintaan ja palveluiden jatkuvaan valvontaan ja kehittämiseen. Työntekijät ovat voineet esittää ehdotuksia ja muutoksia laadittavaan omavalvontasuunnitelmaan.

Yksikön esihenkilö: Katja Pääkkönen

Omaavalvontasuunnitelman seuranta

Suunnitelman päivittämisen aikatauluista on vastuussa yksikön esihenkilö. Esihenkilö yhdessä henkilökunnan kanssa päivittää omavalvontasuunnitelman kerran vuodessa tai tarpeen mukaan toiminnassa tapahtuneiden muutosten mukaisesti.

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Omavalvontasuunnitelma on julkisesti säilytettävä asiakirja, joka löytyy Sauma lastensuojelupalvelut Oy:n nettisivuilta osoitteessa <https://saumalastensuojelu.fi/omavalvonta/>. Omavalvontasuunnitelma löytyy myös yksikön ilmoitustaululta. Kun yksikköön tulee uusi lapsi tai työntekijä, heille kerrotaan, että ilmoitustauluilla on yksikköä koskevat suunnitelmat ja ne käydään heidän kanssaan läpi. Työntekijät tutustuvat yksikön omavalvontasuunnitelmaan osana perehdytystä ja kuittaavat sen perehdytyslomakkeelle ja IMS -toimipaikkakirjaston lukukuittauksella.

Hyvän kohtelun suunnitelma

Yksikköön on laadittu hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. Sen laatimisessa on kuultu yksikköön sijoitettuja lapsia ja heille on annettu mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen ja se on käyty läpi yhdessä lasten kanssa.

Hyvän kohtelun suunnitelma:

Laadittu 20.2.2020 Tarkistettu: Sauma Kodit Plaenin Hyvän kohtelun suunnitelmaa päivitetään syksyn 2024 aikana. Sauma Kodit Plaanissa harjoittelujaksoaan suorittava opiskelija tekee opinnäytetyön liittyen Hyvän kohtelun suunnitelmaan, jonka yhteydessä päivitys tehdään. Suunnitelmaan tekoon osallistetaan Sauma Kodit Plaenin nuoria esimerkiksi kahoot-kyselyllä.

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toiminnasta vastaava yksikönjohtaja.

Jyväskylässä 3.9.2024

Katja Pääkkönen

Seuraavat dokumentit on allekirjoitettu perjantai 11. lokakuuta 2024

Omavalvontasuunnitelma UUSI Plaani.docx
(191956 byte)
SHA-512: c44224055a88b633e7f90457482520ffbef8d
f93234278eac93286bd5742f8d5ddaab93eb86ed8df578
52e7b9036922eac89408dd9cb61c50e6fed66e3247444

Allekirjoitukset

11.10.2024 8.52.58 (CET)

Pääkkönen Katja Maarit

katja.paakkonen@saumalastensuojelu.fi
Allekirjoitettu eID: llä (Mobiilivarmenne)

Allekirjoituksen on sertifioinut Assently

Omavalvontasuunnitelma UUSI Plaani

Tämän tosیتteen aitouden varmistaminen voidaan tehdä skannaamalla oheinen QR-koodi. Voit tehdä tämän myös käymällä

<https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

b178878106dabaffe038c79528e3a52cc2cceb5630c032c7ee928cc70645c56cb27cb67f133bb9653cd28b6020df1a3bcb4e6df015de76d3d2ee4b3c4565308

Tästä tosیتteesta

Tämä dokumentti on allekirjoitettu Assently-palvelulla. Sähköisesti tunnistetun allekirjoituksen katsotaan olevan sähköisesti varmennettu. Suomen laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista 1/9/2009 määrittää, että sähköinen allekirjoitus on yhtä pätevä kuin perinteinen fyysinen allekirjoitus.

Assently AB, Org Nr 556828-8442
Assently AB | Hölländargatan 20, 111 60 Tukholma